

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1403

Vragen van de leden **Ploumen** en **Kuiken** (beiden PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat de rechter de Belgische overheid heeft opgedragen kinderen uit Syrië terug te halen* (ingezonden 28 december 2018).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 4 februari 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Defence for Children hoopt op Nederlandse rechtszaak IS-kinderen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de uitspraak van de rechter in België waarin de overheid wordt opgedragen zes Belgische kinderen terug te halen uit Syrië?

Antwoord 2

Reeds een jaar geleden besliste de Belgische regering dat kinderen jonger dan 10 jaar het recht hebben om terug te keren naar België. Aan dit besluit was nog geen praktische invulling gegeven. Op woensdag 26 december besloot de rechtbank in Brussel in kort geding dat de Belgische staat alle noodzakelijke en mogelijke maatregelen moet nemen om zes kinderen (tussen 0–6 jaar) van ISIS-strijders en de twee daar aanwezige Belgische moeders in staat te stellen vanuit een opvangkamp in Noord-Syrië naar België te reizen. De uitspraak van de rechter betreft geen verplichte repatriëring, maar een inspanningsverplichting. De Belgische staat heeft 40 dagen om in beroep te gaan tegen de uitspraak van de rechter. Op 8 januari heeft het Belgische kernkabinet bevestigd dat België in beroep gaat tegen de beslissing van de kortgedingrechter. Op 11 januari heeft de Belgische Minister van Justitie Geens vervolgens bekend gemaakt dat de Belgische regering de mogelijkheden verkent om samen met internationale organisaties en het Koerdisch bestuur te bezien of de kinderen naar België zouden kunnen terugkeren. Er is volgens Geens geen draagvlak om moeders samen met hun kinderen terug te halen.

¹ NOS, 26 december 2018

Het kabinet volgt de ontwikkelingen in België en andere EU-lidstaten op de voet. Op dit moment niet gebleken dat andere EU-landen minderjarigen uit Syrië hebben teruggehaald. Zie ook het antwoord op vraag 5.

Vraag 3

Heeft deze uitspraak ook consequenties voor het Nederlandse beleid ten aanzien van het terughalen van Nederlandse kinderen die onder onveilige en slechte omstandigheden vastzitten in Syrië? Zo ja, welke?

Antwoord 3

Zie het antwoord op vraag 5.

Vraag 4

Bent u bereid contact op te nemen met uw Belgische ambtsgenoot om te bezien of samen met België, en andere bondgenoten, kan worden opgetrokken bij het begeleiden van kinderen naar consulaten en vervolgens naar huis zoals de Belgische rechter nu ook heeft opgedragen aan de Belgische staat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Het kabinet zet niet actief in op het terughalen van volwassen uitreizigers en hun minderjarige kinderen uit Syrië. Europese lidstaten kennen hun eigen juridische procedures en aanpak van terugkeerders. Nederland zet zich, binnen de kaders van de nationale bevoegdheden, voortdurend in om internationale samenwerking met betrekking tot de aanpak van terugkeerders te bevorderen, waaronder met België en andere EU-lidstaten. Onlangs heeft de Nederlandse rechter op 23 januari 2019 bevelen gepubliceerd tot gevangenneming van een aantal verdachten in de kampen in Noordoost Syrië. Deze rechtbankbeschikkingen liggen in het verlengde van een eerdere rechterlijke beschikking op dit onderwerp. De rechtbank draagt de officier van justitie in de betreffende beschikkingen op deze bevelen onder de aandacht te brengen van de Minister van Justitie en Veiligheid en het nodige te doen om berechting in Nederland mogelijk te maken. De rechter hanteert daarbij een kader dat in wezen overeenkomt met de drie uitgangspunten van het kabinetsbeleid, te weten: de veiligheidssituatie in de regio, de internationale betrekkingen en de veiligheid van betrokkenen. Het kabinet bestudeert de uitspraak en bekijkt mede in het licht van de recente ontwikkelingen op welke wijze hieraan gevolg kan worden gegeven.

Vraag 5

Deelt u de mening dat kinderen die slachtoffer zijn geworden van de verwerpelijke keuze van hun ouders om naar ISIS-gebied af te reizen, hulp nodig hebben, in het bijzonder de kinderen die zonder (ouderlijk) toezicht daar verblijven? Zo ja, welke mogelijkheden ziet u daar toe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 en 5

De verlening van consulaire bijstand is een nationale bevoegdheid. In het Belgische consulaire wetboek is bepaald dat een Belgisch staatsburger recht heeft op consulaire bijstand wanneer hij in nood verkeert. In tegenstelling tot het Belgische wetboek is in Nederland consulaire bijstand niet in wetgeving verankerd. Hoewel de overheid zich problemen van Nederlanders in het buitenland aantrekt, houdt de overheid beleidsruimte om te bepalen of, en zo ja welke (vorm van) bijstand gegeven wordt. De jaarlijkse beleidsbrief «De Staat van het Consulaire» (Kamerstuk 35 000 V nr. 51) – die voor het eerst op 7 december 2018 verscheen – biedt nader inzicht in het Nederlandse beleid ten aanzien van de verlening van consulaire bijstand.

Het kabinet ziet de kinderen in deze kwestie in de eerste plaats als slachtoffer, zoals ook aangegeven in de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 6 december jl. (Kamerstuk 29 754 nr. 483). Zoals ook is aangegeven in deze Kamerbrief wordt in de belangenafweging naast de belangen van de kinderen ook gekeken naar andere aspecten, zoals de veiligheid van de betrokkene, de veiligheidssituatie in de regio, internationale diplomatieke verhoudingen en nationale veiligheidsbelangen. Daarbij speelt dat het terughalen van kinderen niet los kan worden gezien van hun ouders, aangezien het scheiden van kinderen en ouders in beginsel onwenselijk is en

juridisch complex ligt. Al deze overwegingen leiden ertoe dat het kabinet niet actief inzet op het terughalen van volwassen uitreizigers en hun minderjarige kinderen uit Syrië. Dit laat onverlet dat de ontwikkelingen voortdurend nauwgezet worden gevolgd.